

MA·RA

HE 9/2022

Eduskunnan talousvaliokunta 17.2.2022
Timo Lappi

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alojen tilanteesta

- Yrittäjät hyväksyisivät rajoitukset ja jopa sulut helpommin, jos valtio korvaisi menetyksiä paremmin muiden Pohjoismaiden tapaan.
- Yksinomaan majoitus- ja ravintola-alan yritysten liikevaihto aleni vuosina 2020 ja 2021 yhteensä noin 3,7 miljardia euroa verrattuna vuoteen 2019.
- Tuoreen jäsenkyselymme mukaan lähes 60 prosentilla alan yrityksistä myynti väheni marras-joulukuussa vähintään 30 prosentilla verrattuna 2019. Yöravintoloiden luvut huomattavasti synkemmät.

Keskisuurten ja suurten yritysten tuki vs. pienet yritykset

- Pienten yritysten sulkemiskorvaus on asianmukainen.
  - Valtava ero siinä, työllistääkö yritys 49 vai 50 työntekijää.
- Keskisuurten ja suurten yritysten sulkemiskorvaus valmistellaan myöhemmin. Vihdoinkin myös niiden on saatava kohtuullinen korvaus menetyksistään, kuten eduskunta on edellyttänyt.
- Scandic Hotels on saanut valtiontukia 3/2020 ja 12/2021 välisenä aikana Suomessa 2,8 miljoonaa euroa, Norjassa 51,2 miljoonaa euroa, Tanskassa 33,2 miljoonaa euroa ja Ruotsissa 32 miljoonaa euroa.
- **MaRa katsoo, että kustannustuen tukikohtainen ja yhteenlaskettujen tukien enimmäismäärä tulee nostaa 10 miljoonaan euroon.**
  - Jos se edellyttää oman tukiohjelman laatimista ja sen hyväksyttämistä EU:n komissiolla, se pitää tehdä. Ruotsi ja Tanska hyväksyttäneet useita tukiohjelmia.

MA·RA

5 a § Sulkemiskorvaus – viranomaisen antama suositus

- Säännösehdotuksen 1 momentin mukaan viranomaisen antama suositus (etenkin etätyösuositus) ei oikeuta sulkemiskorvaukseen.
- Tosiasiassa koronakoordinaatioryhmien antamat etätyösuositukset romahduttivat lukuisten mara- ja tapahtuma-alan yritysten palvelujen kysynnän.
  - Esimerkiksi isot yritykset ja julkinen sektori peruuttivat pikkujoulujuhlat heti, kun etätyösuositus julkaistiin.
  - Yritykset joutuivat sulkemaan toimipaikkoja etätyösuosituksen takia.
  - Yhteys etätyösuosituksen ja palvelujen kysynnän romahtamisen välillä on helppo osoittaa.
- **MaRa katsoo, että viranomaisten antamien (etätyö)suositusten tulee oikeuttaa sulkemiskorvaukseen, jos yritys voi osoittaa sen johtaneen toimipaikan sulkemiseen.**

MA·RA

5 a § Sulkemiskorvaus – maksetut vai kertyneet palkkakulut

- Säännösehdotuksen 4 momentin 1 kohdan mukaan otetaan huomioon kohdassa mainitut maksetut palkkakulut.
- Esimerkiksi marava-työehtosopimuksen mukaan palkat maksetaan takautuvasti seuraavan kuun 10. päivään mennessä.
- Jos huomioon otetaan maksetut palkkakulut, niiden osalta vertailuaikana eivät ole palkkakulut 1.1. – 28.2.2022, vaan 16.12.2021 – 15.2.2022, mikä johtaa yritysten kannalta huonompaan tilanteeseen, koska joulukuun kahdella viimeisellä viikolla olivat voimassa ankarammat rajoitukset kuin helmikuun viimeisellä viikolla. Joulukuun kahden viimeisen viikon henkilöstökulut ovat siten olennaisesti pienemmät kuin helmikuun kahden viimeisen viikon.
- **MaRa esittää, että sana ”maksetut” muutetaan sanaksi ”kertyneet”.**

5 e § - kustannustuki loka-marraskuulta 2021

- Eduskunta on edellyttänyt, että valtio korvaa yrityksille kohtuullisia menetyksiä niin kauan kuin valtio rajoittaa yritysten liiketoimintaa.
- HE 9/2022 ei kata lainkaan ajanjaksoa loka-marraskuu 2021.
- Loka – marraskuussa oli voimassa ravintola-, kokoontumis- ja yleisötilaisuuksia sekä asiakastiloja koskevia rajoituksia.
- **MaRa katsoo, että eduskunnan tulee velvoittaa hallitusta laatimaan oman erillinen kustannustukikierros ajalle loka-marraskuu 2021.**

MA·RA

5 e § - päätoimiala

- KT V:llä kierroksella ja TEM:n laatimassa hallituksen esitysluonnoksessa päätoimialan ei tarvinnut kuulua TOL2008 –luokituksen mukaisiin toimialoihin, vaan riittävää oli, että yritys toimii TOL2008 –luokituksen mukaisella toimialalla.
- Miksi tällainen muutos on tehty?
  - Todennäköisesti syynä on hallinnon helppous, mutta se ei voi olla perusteena, vaan yritysten oikeus kohtuulliseen menetysten korvaukseen.
- **MaRa katsoo, että päätoimialaedellytys tulee palauttaa toimialalla toimimiseen.**

5 e § - liikevaihdon alenemaedellytys 20 prosenttiin

- Lausunnolla olleessa HE:ssä alenemaprosentti oli 20. VM vastusti sitä, joten se on säännösehdotuksen 2 momentissa nostettu 25 prosenttiin.
- Tällä on erittäin suuri merkitys yritysten saaman tuen kannalta, koska kyseessä on samalla myös kiinteiden kulujen omavastuuprosentti.
- Mitä kauemmin rajoituksia on, sitä paremmin valtion tulee tukea yrityksiä.
- **MaRa katsoo, että liikevaihdon alenemisen raja tulee alentaa 20 prosenttiin.**

MA·RA

5 e § - yrityksen perustaminen vai liiketoiminnan aloittaminen

- Suomi on kohdellut kaltoin uusia, juuri ennen pandemiaa tai sen aikana liiketoimintansa aloittaneita yrityksiä.
- Kustannustuen osalta ei tule olla ratkaisevaa yrityksen perustamisen (5 momentti), vaan liiketoiminnan aloittamisen ajankohta.
- Mara- ja tapahtuma-alalla monet yritykset on perustettu kauan ennen liiketoiminnan aloittamista lupahallintoon ja rakentamiseen liittyvien syiden takia.
- Yrityksen perustaminen valittu hallinnon helppouden näkökulmasta. Aivan yhtä helppo on todeta liiketoiminnan aloittamisen päivä arvonlisäveroilmoituksista.
- Aikaisemmin perustetut, mutta pandemian aikana liiketoimintansa aloittaneet yritykset eivät ole saaneet tähän mennessä lainkaan kustannustukea (esimerkkinä yritys, josta kerromme lausuntomme ei-julkisessa liitteessä).
- **MaRa katsoo, että kustannustukeen tulee olla oikeus, jos yritys on aloittanut toimintansa säännöksen 5 momentin 2 –kohdan a- c – alakohdan nojalla sovellettavan arvonlisäverojen ilmoituskauden alussa tai sen jälkeen.**

Jatkoaikaravintoloiden valvontamaksun palauttaminen

- Jatkoaikaravintolat ovat joutuneet maksamaan valvontamaksua, vaikka eduskunta on kieltänyt lailla tai valtioneuvosto asetuksellaan niiden toiminnan jatkoaikatunteina.
- On todella epäoikeudenmukaista, että yritykset joutuvat maksamaan valvontamaksun, vaikka liiketoiminnan harjoittaminen jatkoaikatunteina on ollut pandemian aikaan lähes koko ajan kielletty.
- Valviralta saamiemme tietojen mukaan ravintolayritykset ovat maksaneet näitä maksuja vuosina 2020 – 21 mittaluokaltaan noin kaksi miljoonaa euroa.
- **MaRa esittää, että TaV kirjaisi mietintöönsä, että hallitus on velvollinen ryhtymään toimiin maksujen palauttamiseksi ravintolayrityksille 1.3.2020 ja 28.2.2022 väliseltä ajalta.**

MA·RA